

Žemaitijos kraštas

Programa

1 DIENA

Anksti ryte pajudame į vidurio Lietuvos - **Kėdainių pusę**. Tai ne tik žinomas pramonės miestas, bet ir vienas iš septynių Lietuvos miestų, išsaugojusių unikalų senamiestį. Pasivaikščiojimo metu susipažinsime su Didžiąja rinkos aikšte, paminklu Jonušui Radvilai ir renesanso stiliaus **Evangelikų reformatų bažnyčia**. Tai XVII a. renesanso stiliaus bažnyčia kiek primenanti tvirtovę, joje dabar saugomi restauruoti kunigaikščių Radvilų sarkofagai. Tai išskirtinė turinti didelę meninę ir istorinę vertę, aukščiausio rango didikų, kapavietė Lietuvoje. Susipažinsime su Senosios rinkos aikštėje esančiu Sinagogų kompleksu - menančiu gausios žydų bendruomenės egzistavimą Kėdainiuose nuo XVIIa.

Riedame toliau ir negalime praleisti progos užkopti į **Medvėgalį** - iškiliausią Žemaitijos kalną, dar vadinamą šio krašto kalvų karaliumi. Kalvos aukštis - 234 metrų. Tai centrinė, žymiausia tvirtovė, gynusi Žemaitiją nuo kryžiuočių antpuolių. Nuo piliakalnio atsiveria ypatingai geras apylinkų vaizdas. Sakoma, jog iš čia matyti 14-os bažnyčių bokštai, begalė kitų kalvų ir net už 30 kilometrų esanti Šatrija. Paties kalno vaizdą geriausiai galima apibūdinti Č. Kudabos žodžiais: "Visom žemaitiškų giedrų atmainom senelio Medvėgalio nuotaika taip pat vis kitokia. Taikus jis vakarinėje saulėje, budrus žaibams virš jo galvos skirstantis; šerkšnotą žiemą jis lyg žilas garbingas žynys".

Jau visai netoli ir **Plungė**, garsėjanti **Oginskių rūmais ir parku** - tai vienas iš geriausiai išsilaikiusių dvaro pastatų Lietuvoje. Mykolas Oginskis 1879 m. pagal architekto Karlo Lorencio projektą pasistatė naujus neorenesansinius rūmus, daug kitų pastatų, įrengė parką. Rūmų vidus buvo įrengtas 1882 - 1885 m. Rūmus dekoravo Kazimiero Sommerio stiuko dirbtuvių meistrai iš Varšuvos. Baldai taip pat buvo pagaminti Varšuvoje. Rūmuose gyveno patys dvarininkai. Šonuose stovėjo ofisinės, kuriose veikė garsioji Oginskių muzikos mokykla ir rankdarbių ir namų ruošos mokykla. Kunigaikščiai Oginskiai, o ypač Mykolas Oginskis, be jokios abejonės padarė labai didelę įtaką XIX a. - XX a. pr. Plungės ir visos Žemaitijos kultūriniam gyvenimui. Dabar čia įsikūręs **Žemaitijos Dailės muziejus**. Be kita ko, visai netoli, **Bukantėje**, grafų Pliaterių palivarke, gimė ir augo lietuvių literatūros klasikė **Žemaitė**. Jos gimtajame name atnaujinta memorialinė ekspozicija, pasakojanti apie rašytojos gyvenimą ir kūrybą. Išalkusiems edukacinis užsiėmimas „Pažintis su žemaičių kulinariniu paveldu“. Jo metu bus ruošiamas kastinis, jį ragausime kartu su silkute ir karštomis bulvėmis, dar šeiminingą pavaišins spirgine, drauge išgersime karštos žolelių arbatos.

Paskutinis šiandien lankomas objektas - **Plateliai**, vienas gražiausių ir garsiausių praeitį turėjusių Žemaitijos miestelių. Čia tebestovi **Šv. Petro ir Povilo bažnyčia** - viena seniausių Lietuvos medinių sakralinių pastatų pavyzdžių. Trumpam užsuksime į **Platelių dvaro sodybą** bei parką. Išlikę dvaro pastatai mena šalies praeitį ir yra pripažinti ir saugomi kaip kultūros vertybė. Šalia ošiantis parkas, glaudžia ir keletą įstabių gamtos paminklų: storiausią Lietuvos uosį, vadinamą Raganos uosiu (7,2 m. apimties) ir Platelių liepą (5,4 m. Apimties). Jei turėsime energijos galime pažaisti ripką - išskirtinai lietuvišką žaidimą, apie kurį užuominos siekia dar Vytauto didžiojo laikus. Jį žaisdavo kiekviename Lietuvos kaime, tarsi sveiko ir tvirto jaunimo auklėjimo įrankis, užtikrindavęs jaunajai kartai galimybę lavinti greitį, reakciją, staigumą ir sumanumą. Nakvynė Plateliuose arba Platelių rajone.

2 DIENA

Vykstame link **Plokščių kaimo** miškuose įsikūrusį **Šaltojo karo muziejų**. Tai viena iš pirmųjų Sovietų Sąjungoje įrengta požeminė branduolinių raketų paleidimo aikštelė. Vienintelė Europoje ekspozicija, įrengta viename pirmųjų Sovietų Sąjungos buvusiam požeminiame balistinių raketų šachtiniame paleidimo komplekse. Muziejaus istorinė ekspozicija pasakoja apie penkis dešimtmečius trukusį Šaltąjį karą – vieną garsiausių bei pavojingiausių karinių konfliktų istorijoje. Šioje ekspozicijoje pateikiama vaizdinė bei grafinė medžiaga, pasakojanti apie kažkada buvusios visiškai slaptos sovietinės branduolinės ginkluotės organizavimo bei veikimo principus, čia taip pat demonstruojami kovinių raketų bei kitų Šaltojo karo ginkluotės rūšių pavyzdžiai bei maketai, Sovietinės armijos atributika.

Užsuksime ir į Žemaitijos sostinę tituluojamus **Telšius**. Miestas įsikūrusęs šiaurės vakarų Lietuvoje, Žemaičių aukštumoje, prie Masčio ežero ir Durbinio upelio. Pasivaikščioms po Telšių senamiestį – vieną iš labiausiai saugomų senamiesčių Lietuvoje. Jo viduryje įsikūrusi Turgaus aikštė nuo seno buvo ir tebėra miesto gyventojų ir jo svečių traukos vieta. Aikštės viduryje stūkso bokštas su laikrodžiu, o šalia jo trykštantis fontanas simbolizuoja po bokštu ir seniūnijos pastatu tekantį telšės upelį. Joje galima rasti ir akmenį su meška – Telšių miesto ir visos Žemaitijos simbolio – pėdos antspaudu. Sakoma, kad kiekvienas prisilietęs delnu prie antspaudu, taps tvirtas ir stiprus it meška. Būtinai aplankysime **Šv. Antano Paduviečio** vėlyvojo baroko ir klasicizmo stiliaus katedrą, pastatytą 1765 metais. 2009 metais restauruojant Katedrą buvo atkurti požemių sliautai, vyskupų laidojimo krypta, įstatyti jubiliejonai vartais, skirti 600 metų jubiliejaus krikštui paminėti, jie atvaizduoja Žemaitijos krikšto istoriją.

Vakare pasiekiame namus.